

ZESPÓŁ SZKÓŁ Nr 3
im. M. Grzegorzewskiej
we Włocławku
ul. Nowomłajska 21
tel. 54-412-10-41
NIP: 888-13-86-327

**Program wychowawczo – profilaktyczny
Zespołu Szkół nr 3 im. Marii Grzegorzewskiej we Włocławku**

*„Nasza szkoła miejscem osobistych sukcesów
i uspołeczniania ucznia czyli rozbudzania ambicji
edukacyjnych i stwarzania szans wychowawczych
każdemu uczniowi”*

Włocławek, wrzesień 2022 r.

Spis treści

1.Wprowadzenie	3
2.Założenia programowe	4
3.Podstawy prawne	5-6
4.Cele wychowania i profilaktyki	7
5.Sylwetka absolwenta szkoły	8
6.Uczestnicy programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły	9
7.Zadania wynikające z realizacji treści zawartych w podstawie programowej dla klas 1-3, 4-8 szkoły podstawowej, branżowej szkoły zawodowej I stopnia i szkoły przysposabiającej do pracy.	10-39
8.Treści wychowawczo- profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy	40-48
9.Zakres corocznych działań zespołu ds. ewaluacji	49
10.Schemat planowania i przeprowadzenia ewaluacji.	50
11.Diagnoza specyficznych potrzeb środowiska szkolnego	51
12. Ewaluacja programu (cel, wynik, wpływ na wychowanie).	52-53
13.Załączniki	54-58

1. Wprowadzenie

Punktem wyjścia do skonstruowania szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego jest nasze wieloletnie doświadczenie oraz zdiagnozowane potrzeby i sugestie płynące od środowiska uczniów, nauczycieli, rodziców jak również środowiska lokalnego.

Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny opisuje w sposób całościowy wszystkie treści oraz działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym i jest realizowany przez całą społeczność szkolną.

2. Założenia programowe

Program wychowawczo-profilaktyczny wyrasta z potrzeb rozwojowych uczniów na różnych etapach edukacyjnych oraz potrzeb środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczo – profilaktycznym.

Podstawowym założeniem programu wychowawczo-profilaktycznego jest poszukiwanie sposobów wspomagania uczniów w poszanowaniu wartości takich jak: wspierania ucznia w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej; w akceptowaniu i przeżywaniu, urzeczywistnianiu oraz ocenie realizowania przez nich tych wartości.

3. Podstawy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 48 ust.1, art.54 ust. 3-4).
2. Ustawa z 14.12.2016 – Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 – art. 26, art. 84 ust. 2 pkt1 i ust. 3 – 4, art. 70 ust.1).
3. Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r..
4. Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w tym uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2017 poz. 356).
5. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie ONZ z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526, z późniejszymi zmianami art. 33).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół (Dz.U. z 2001 r., Nr 61 poz. 624 i Dz.U. z 2002 r. Nr 10, poz. 96 oraz Dz.U. z 2003 r. Nr 146, poz. 1416, z późniejszymi zmianami).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 1999 r. Nr 67, z późniejszymi zmianami).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 (Dz.U z 2 marca 2017 r. poz. 458).
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002 r., Dz.U. Nr 84, poz. 763).
10. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz.535).
11. Ustawa w dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. Nr 10, poz.55).
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r., poz.532).

14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U., poz. 1113).
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
16. Koncepcja Pracy szkoły oraz statut szkoły (ewaluowane na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEN).
17. Szkolny Zestaw Programów Nauczania.

4. Cele wychowania i profilaktyki

Celem wychowania realizowanego w szkole jest uczeń dojrzały na miarę fazy rozwojowej, w której się znajduje. Dojrzałość osiąga w czterech strefach: fizycznej, psychicznej (w tym między innymi emocjonalnej i intelektualnej) społecznej i duchowej.

Cele powyższe osiągane będą na drodze działań wychowawczych, gdzie „wychowanie” należy rozumieć jako proces wspierania ucznia w rozwoju..

Powyższe cele na poziomie szkoły podstawowej realizowane są poprzez:

- Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej;
- Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym i odpowiedzialności za zbiorowość.

Realizacja celów w szkole ponadpodstawowej nastąpi poprzez:

- Kształtowanie u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takich jak: uczciwość, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej;
- Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji.

5. Sylwetka absolwenta szkoły

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy, jako podstawę własnego rozwoju. Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zamierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent na miarę swoich możliwości jest:

- Dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- Człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, ma różnorodne zainteresowania, chętnie gromadzi różne wiadomości;
- Człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od zła, kierującym się zasadami moralnymi;
- Człowiekiem dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki;
- Człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego

6. Uczestnicy programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły

Uczestnikami programu wychowawczo – profilaktycznego są uczniowie, rodzice i pracownicy szkoły.

A) Uczniowie – zadania określone w postawie programowej poszczególnych przedmiotów/szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym klasy oraz tematyce godzin do dyspozycji wychowawcy.

B) zadania dla rodziców:

- Podejmują aktywną współpracę w Radzie Rodziców.
- Uczestniczą w zebraniach rodziców organizowanych przez dyrektora szkoły i wychowawców.
- Zaznajamiają się z treścią indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego oraz okresowej wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania córki/syna.
- Utrzymują bieżący kontakt z wychowawcą zespołu klasowego.
- Mają możliwość uzyskiwania pomocy psychologicznej i pedagogicznej.
- Mogą uczestniczyć w spotkaniach tematycznych.
- Uczestniczą w organizowanych uroczystościach szkolnych.
- Są zapraszani do udziału w projektach.

C) zadania pracowników szkoły:

- Prowadza zajęcia specjalistyczne.
- Dokonują okresowej wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia.
- Tworzą indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne.
- Stwarzają możliwość dodatkowego wsparcia w zakresie nagłych potrzeb i sytuacji.
- Współorganizują działania w zakresie stwarzania warunków rozwijania pasji i zainteresowań uczniów.

7. Zadania wynikające z realizacji treści zawartych w podstawie programowej dla klas 1-3, 4-8 szkoły podstawowej, branżowej szkoły zawodowej I stopnia, szkoły przysposabiającej do pracy.

Szkola podstawowa

Przedmiot	Zdrowie – edukacja zdrowotna	Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Kultura – wartości, normy i wzorce zachowań	Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych
Edukacja wczesnoszkolna	<p>— dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;</p> <p>— ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka;</p> <p>— posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwania o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej;</p> <p>— posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia;</p> <p>— reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby;</p> <p>— wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla</p>	<p>— identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;</p> <p>— przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;</p> <p>— współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami, doświadczeniami, wykorzystując technologię;</p> <p>— dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;</p> <p>— dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija</p>	<p>— ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; — szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach;</p>	<p>— wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;</p> <p>— rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego;</p> <p>— stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące</p>

<p>utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; — przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; — ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; — ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka</p>	<p>i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; — odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; — ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek; że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot; — szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; — uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; — wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;</p>	<p>— określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznanym z tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; — odróżnia szczęście od doraznie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; — odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;</p>	<p>o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; — ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; — stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; — rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również</p>
--	--	---	--

		<p>— wchodzi w relacje z innymi osobami (równieżnikami, nauczycielami); szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;</p> <p>— naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;</p> <p>— przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;</p>	<p>— kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym;</p> <p>— rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami;</p> <p>— kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej</p>	<p>uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;</p>
<p>Język polski</p>				

			<p>jako podstawy tożsamości narodowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> — rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; — rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; — rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; — rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzyśłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; — kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania; — jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział 	
--	--	--	---	--

			<p>w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;</p> <p>— poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;</p> <p>— poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;</p> <p>— zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w szlendarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;</p> <p>— zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich</p>	
Historia				
Muzyka				

			<p>działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; — uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); — angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; — uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; — stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednio zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;</p>	
Plastyka			<p>— zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła</p>	

		<p>— uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; — identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązaniem problemów; — bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;</p>	<p>architektury (historycznej i współczesnej); — zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;</p>	
<p>Informatyka</p>	<p>— w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;</p>	<p>— uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; — identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązaniem problemów; — bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;</p>	<p>— opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; — postępuje etycznie w pracy z informacjami;</p>	<p>— rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; — przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie; — posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; — uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; — wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz</p>

				<p>do informacji i opisuje metody wystregania się ich; — stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; — ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;</p>
<p>Biologia</p>	<p>— analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; — uzasadnia konieczność ochrony przyrody; — opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka</p>	<p>— prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;</p>		

	<p>odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;</p>			
<p>Wychowanie fizyczne</p>	<p>— opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; — opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; — opisuje zasady zdrowego odżywiania; — przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; — przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; — omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; — wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; — omawia sposoby redukowania nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; — wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania</p>	<p>— uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”; szacunku dla rywala; respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; — pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; — wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; — wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; — omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;</p>		<p>— omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku; — omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; — wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; — wymienia najczęstsze przypadki oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; — wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;</p>

	<p>sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; — wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania</p>	<p>— identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; — wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; — wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; — współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; — motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);</p>	<p>— uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia</p>	<p>— rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie</p>
<p>WOS</p>	<p>— rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych;</p>	<p>— współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;</p>		

<p>— podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych</p>	<p>— wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; — uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakty, przynależności, uznania); — przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku; — wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie; — rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe</p>	<p>sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; — podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; — wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; — uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną,</p>	<p>i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach; — przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprześlaniu i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; — wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; — przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;</p>
--	---	--	---

Przyroda	<p>- kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu;</p> <p>— doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie;</p> <p>— poznanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;</p>	<p>— zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego; — doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;</p>	<p>— kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;</p>	
Geografia			<p>— łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i</p>	

			<p>harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości;</p> <ul style="list-style-type: none"> — przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; — rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; — ma poczucie dumy z piękna ojczyzny przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); — kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; 	
--	--	--	---	--

			<p>— rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przysięłego rozwoju społeczno- kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski;</p> <p>— przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;</p>	
<p>Edukacja dla bezpieczeństwa</p>	<p>— wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie;</p> <p>— wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia</p>			<p>— wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka);</p> <p>— wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; różnicza poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie</p>

<p>czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; — omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; — doбира i demonstrowuje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); — wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; — ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; — ustala, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona</p>		<p>uruchomienia sygnałów alarmowych;</p>
--	--	--

	<p>środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia (tj.);</p>			
Technika	<p>— przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; — kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;</p>			<p>— przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; — analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia)</p>
Wychowanie do życia w rodzinie	<p>— radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;</p>	<p>— zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych; — rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za</p>	<p>— jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;</p>	<p>— świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społeczniego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;</p>

		<p>manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa; — kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego;</p> <p>— bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania</p>		
--	--	--	--	--

Szkoła podstawowa dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym

Zdrowie – edukacja zdrowotna	Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Kultura – wartości, normy i wzorce zachowań	Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych
<p>— uczy się dbałości o zdrowie – różnicowania pojęć: „człowiek zdrowy”, „człowiek chory”;</p> <p>— uczy się przestrzegania zasad higieny – mycia rąk, mycia owoców</p>	<p>— identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród;</p> <p>respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;</p>	<p>— rozumie i nazywa relacje i więzi między członkami rodziny; — przestrzega zasad panujących w rodzinie;</p> <p>— przestrzega zasad panujących w klasie;</p>	<p>— bierze udział w świątach i tradycjach rodzimych;</p> <p>— przestrzega kultury życia codziennego;</p> <p>— uczy się korzystania z ośrodków i instytucji kultury;</p>

<p>i warzyw, korzystania z czystych naczyń itd.;</p> <ul style="list-style-type: none"> — uczy się dobierania produktów spożywczych do poszczególnych posiłków; — poznaje i przestrzega zasad zdrowego trybu życia; — uczy się dbałości o odpowiednią pozycję podczas pracy oraz dobre oświetlenie; rozumienie znaczenia snu oraz odpoczynku; — rozumie konieczność przeprowadzania badań profilaktycznych – wizyta u lekarza pierwszego kontaktu, stomatologa, ginekologa itp. — uczy się określenia własnych mocnych stron i trudności; 	<ul style="list-style-type: none"> — przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; — współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię; — dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; — dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; — odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; — ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot; — szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; 	<ul style="list-style-type: none"> — przestrzega norm współżycia w grupie; — uczy się współuczestnictwa i współpracy podczas zabawy i zajęć; — poznaje sąsiadów, znajomych rodziny i ich role społeczne; — poznaje i korzysta z miejsc użyteczności publicznej; — poznaje organizacje społeczne działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami; — przyswajają język i doskonali rozwój mowy; — uczy się porozumiewania w formie dialogu; poznaje zasady prowadzenia rozmowy; — uczy się komunikowania z zastosowaniem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji – AAC: gesty, mimika, zdjęcia, obrazy, znaki przestrzenno-dotykowe, symbole, pismo, urządzenia i oprogramowanie wspomagające komunikację (dla uczniów niekomunikujących się werbalnie lub ze znacznymi ograniczeniami w tym zakresie); 	<ul style="list-style-type: none"> — uczy się właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach (teatr, kino, muzeum, wystawy, koncerty itp.); — uczy się udziału w różnych formach twórczości (formy parateatralne, muzykowanie, zajęcia plastyczne, imprezy itp.); — rozumie przynależność do kraju, regionu, narodu; — poznaje region, tradycje, obyczaje; — bierze udział w lokalnych świątkach i uroczystościach
--	--	--	--

	<p>— uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; — wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;</p> <p>— wchodzi w relacje z innymi osobami, szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;</p> <p>— naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;</p> <p>— przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;</p>	<p>— bierze udział w wydarzeniach klasowych i szkolnych, także z zastosowaniem urządzeń głosowych</p> <p>— prostych komunikatorów, urządzeń wysokiej technologii;</p> <p>— uczy się i doskonali wyrażanie własnego zdania;</p> <p>— uczy się stosowania form grzecznościowych i komplementów w życiu codziennym;</p> <p>— uczy się wyjaśniania swojego zachowania i mówienia o planach</p>	
--	---	--	--

Szkola branżowa I stopnia

Przedmiot	Zdrowie – edukacja zdrowotna	Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Kultura – wartości, normy i wzorce zachowań	Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych
Język polski			— dostępnego związek języka z wartościami oraz to, że	

		<p>— wykorzystuje formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej; podejmuje decyzje i ocenia ich skutki, zarówno pozytywne, jak i negatywne;</p> <p>— charakteryzuje swoje role społeczne i typowe dla nich zachowania;</p> <p>— stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska;</p>	<p>stanowi on źródło poznania wartości (takich jak dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja, miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja);</p> <p>— dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne.</p>	
<p>Podstawy przedsiębiorczości</p>	<p>— rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości;</p> <p>odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej; — zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie</p>			<p>— podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach, i ocenia skutki własnych działań;</p>

<p>WOS</p>		<p>— współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;</p>	<p>— znajduje i wykorzystuje informacje na temat sposobu, w jaki prawo reguluje życie obywateli; — wyraża własne zdanie w wybranych sprawach na różnych forach publicznych i uzasadnia je; — jest otwarty na odmienne poglądy; — gromadzi i wykorzystuje informacje potrzebne do zaplanowania dalszej nauki i kariery zawodowej;</p>	<p>— rozpoznaje prawne aspekty codziennych problemów życiowych i szuka ich rozwiązania; — wymienia przestępstwa, których ofiarą najczęściej padają młodzi ludzie; wie, jak można próbować ich uniknąć, i przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w sytuacji zagrożenia; — wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie przestępstwa (środki wychowawcze i poprawcze); — przedstawia przepisy prawne dotyczące sprzedaży i konsumpcji alkoholu, papierosów i narkotyków i wskazuje na konsekwencje ich łamania.</p>
<p>Wychowanie fizyczne</p>	<p>— ocenia reakcje własnego organizmu na wysiłek fizyczny o różnej intensywności; — wyjaśnia, na czym polega prozdrowotny styl życia;</p>		<p>— rozumie, czym jest niepełnosprawność, starość, choroby, umieranie i śmierć, w tym w aspekcie życia rodzinnego; — ma świadomość własnej tożsamości;</p>	

<p>— wyjaśnia związek między aktywnością fizyczną i żywieniem a zdrowiem i dobrym samopoczuciem oraz omawia sposoby utrzymania odpowiedniej masy ciała we wszystkich okresach życia; — wymienia choroby cywilizacyjne uwarunkowane niedostatkami ruchu, w szczególności choroby układu krążenia, układu ruchu i otyłość, oraz omawia sposoby zapobiegania im;</p> <p>— wyjaśnia, dlaczego zdrowie jest wartością dla człowieka i zasobem dla społeczeństwa oraz na czym polega dbałość o zdrowie w okresie młodości i wczesnej dorosłości;</p> <p>— wyjaśnia, co oznacza odpowiedzialność za zdrowie własne i innych ludzi;</p> <p>— omawia konstruktywne, optymistyczne sposoby wyjaśniania trudnych zdarzeń</p>		<p>— rozumie potrzebę poznania siebie i kształtowania obrazu własnej osoby; rozumie potrzebę poznania swojego partnera;</p> <p>— wyraża szacunek dla siebie i innych;</p> <p>— jest tolerancyjny wobec odmienności kulturowych, etnicznych, religijnych, seksualnych;</p> <p>— określa wartości i pojęcia związane z płciowością człowieka: męskość, kobiecość, miłość, rodzina, rodzicielstwo;</p> <p>— porównuje role kobiet i mężczyzn w kontekście stereotypów</p>		
---	--	--	--	--

	<p>i przeformułowania myśli negatywnych na pozytywne; — wyjaśnia, na czym polega praca nad sobą dla zwiększenia wiary w siebie, poczucia własnej wartości i umiejętności podejmowania decyzji; — wyjaśnia, na czym polega konstruktywne przekazywanie i odbieranie pozytywnych i negatywnych informacji zwrotnych oraz radzenie sobie z krytyką; — omawia zasady racjonalnego gospodarowania czasem; — wyjaśnia, na czym polega samobadanie i samokontrola zdrowia oraz dlaczego należy poddawać się badaniom profilaktycznym w okresie całego życia; — wyjaśnia, co to znaczy być aktywnym pacjentem i jakie są podstawowe prawa pacjenta;</p>			
--	---	--	--	--

	<p>— omawia przyczyny i skutki stereotypów i stygmatyzacji osób chorych psychicznie i dyskryminowanych (np. żyjących z HIV/AIDS);</p> <p>— planuje projekt dotyczący wybranych zagadnień zdrowia oraz wskazuje na sposoby pozyskania sojuszników i współuczestników projektu w szkole, domu lub w społeczności lokalnej;</p> <p>— omawia, na czym polega współuczestnictwo i współpraca ludzi, organizacji i instytucji w działaniach na rzecz zdrowia;</p> <p>— wyjaśnia, jaki jest związek między zdrowiem i środowiskiem oraz co sam może zrobić, aby tworzyć środowisko sprzyjające zdrowiu.</p>			
Informatyka				<p>— korzysta z podstawowych usług w sieci komputerowej, lokalnej i rozległej, związanych</p>

		<p>— rozumie, na czym polega wierność, zaufanie i dialog w relacjach międzyludzkich;</p> <p>— wskazuje różnice i podobieństwa między przyjaźnią, zakochaniem, miłością; rozumie znaczenie miłości w życiu człowieka;</p>		<p>Z dostępem do informacji, wymianą informacji i komunikacją, przestrzega przy tym zasad netykiety i norm prawnych, dotyczących bezpiecznego korzystania i ochrony informacji oraz danych w komputerach w sieciach komputerowych;</p> <p>— omawia normy prawne odnoszące się do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych, dotyczące m.in. rozpowszechniania programów komputerowych, bezpieczeństwa komputerowej, poufności, bezpieczeństwa i ochrony danych oraz informacji w komputerze i w sieciach komputerowych;</p> <p>— rozumie, na czym polegają zagrożenia życia społecznego: alkoholizm, narkomania, agresja, sekty, pornografia;</p> <p>— rozumie zasady przeciwdziałania się wszelkim manipulacjom –</p>
<p>Wychowanie do życia w rodzinie</p>	<p>— potrafi określić podstawowe źródła ludzkich kompleksów i podjąć próbę określenia źródła własnych kompleksów;</p> <p>— akceptuje siebie, swoje słabe i mocne strony; — rozumie trudności</p>			

	<p>w osiąganiu tożsamości płciowej, wie, gdzie szukać pomocy;</p> <p>— jest odpowiedzialny za własny rozwój emocjonalny;</p> <p>— rozumie, czym jest dojrzewanie: zna, rozumie i akceptuje kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej; — zna problemy okresu dojrzewania i sposoby radzenia sobie z nimi;</p>	<p>— rozumie, że lepsze zrozumienie siebie powoduje lepsze zrozumienie innych;</p> <p>— zna i rozumie podłoża konfliktów w rodzinie i określa ich przyczyny; wskazuje sposoby rozwiązywania konfliktów;</p> <p>— posługuje się różnymi formami komunikowania się; — odczytuje i interpretuje komunikaty;</p> <p>— rozumie znaczenie mowy ciała w kontaktach interpersonalnych;</p> <p>— potrafi lepiej zrozumieć siebie i drugiego człowieka; — rozumie znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości i budowaniu emocjonalnych więzi;</p>		<p>niebezpieczeństwom ze strony otoczenia;</p> <p>— potrafi być krytyczny wobec treści szkodliwych dla młodzieży;</p> <p>— wyjaśnia, na czym polega przemoc i przestępstwa seksualne; wskazuje możliwości zapobiegania im oraz sposoby obrony;</p> <p>— wie, gdzie szukać informacji o ośrodkach pomocy psychologicznej, medycznej i prawnej; rozumie ich znaczenie;</p> <p>— zna sposoby szukania pomocy w sytuacjach trudnych;</p>
<p>Etyka</p>	<p>— podaje przykłady działań, które są wyrazem troski o własne zdrowie i życie;</p>		<p>— zna, rozumie i stosuje pojęcia niezbędne do opisu przeżyć i działań moralnych;</p> <p>— zna i rozwija swoje zalety, rozpoznaje i eliminuje swoje wady; — wyjaśnia, czym jest</p>	<p>— zna swoje podstawowe prawa i obowiązki oraz wypełnia własne obowiązki; — analizuje problem stosowania środków psychoaktywnych i formułuje ocenę moralną dotyczącą tego typu działań;</p>

		<p>sumienie i jaką pełni rolę w życiu człowieka;</p> <p>— wyjaśnia ideę rozwoju moralnego i podaje przykłady działań egoistycznych, konformistycznych, altruistycznych;</p> <p>— wyjaśnia, na czym polega autonomia człowieka, podaje przykłady działań i postaw autonomicznych i nieautonomicznych;</p> <p>— wyjaśnia, na czym polega interioryzacja wartości i norm moralnych;</p> <p>— objaśnia, czym jest sens życia, uczciwość, roztropność, umiarkowanie, męstwo, honor, prywatność, asertywność, prawdomówność;</p> <p>— dba o przedmioty będące jego prywatną własnością, własnością innych oraz będące własnością publiczną;</p> <p>— potrafi podzielić się z innymi tym, co jest jego własnością;</p> <p>— dostrzega i wyjaśnia związek między uczeniem się</p>	<p>— podaje przykłady właściwego i niewłaściwego wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych;</p>
--	--	---	---

			<p>a wykonywaną pracą; wyjaśnia znaczenie pracy zarobkowej;</p> <p>— rozważa problem własności intelektualnej; wyjaśnia, czym jest plagiat, oraz formułuje ocenę moralną dotyczącą plagiatu; — jest świadomy, że postęp cywilizacyjny dokonuje się dzięki wiedzy; wyjaśnia, dlaczego wiedza jest dobrem (wartością);</p>	
--	--	--	--	--

Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi

Zdrowie – edukacja zdrowotna	Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Kultura – wartości, normy i wzorce zachowań	Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych
<p>— rozumie własną niepełnosprawność i ograniczenia z niej wynikające;</p> <p>— doskonali umiejętność wyboru odzieży i ubierania się adekwatnego do sytuacji, pogody; — akceptuje zmiany i ma szacunek dla własnego ciała;</p> <p>— doskonali umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć; —</p>	<p>— doskonali umiejętność nawiązywania relacji z innymi ludźmi;</p> <p>— uczy się nawiązywania właściwych relacji z płcią przeciwną; koleżeństwo, przyjaźń, zakochanie, związek;</p> <p>— rozumie sytuację małżeństwa, w którym występuje niepełnosprawność;</p>	<p>— odkrywa siebie jako osobę dorosłą;</p> <p>— kształtuje świadomość własnej tożsamości;</p> <p>— uczy się elementów kultury osobistej – wygląd zewnętrzny, higiena osobista, odpowiednie zachowanie się w różnych sytuacjach;</p>	<p>— doskonali umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych;</p> <p>— uczy się odróżniania fikcji od rzeczywistości – świat kina, teatru, literatury, gier komputerowych;</p> <p>— poznaje prawa, w tym uprawnienia osób z niepełnosprawnościami do korzystania z systemu wsparcia społecznego;</p>

<p>doskonali umiejętności oceny własnych kompetencji;</p> <p>— doskonali umiejętności dbania o zdrowy styl życia;</p> <p>— rozumie konieczność wykonywania badań profilaktycznych (badania okresowe, wizyty u stomatologa, urologa, ginekologa);</p> <p>— uczy się radzić sobie z problemem chorób i śmierci bliskich osób, przeżywać żalobę; — uczy się radzić sobie ze stresem;</p> <p>— uczy się być asertywnym;</p>	<p>— poznaje zasady sprawowania opieki nad dzieckiem; rozumie, co oznacza odpowiedzialne rodzicielstwo;</p> <p>— doskonali umiejętność aktywnego udziału w życiu rodziny;</p> <p>— rozumie konieczność budowania wokół siebie kręgu wsparcia – grupy przyjaciół osób (sąsiedzi, dalsza rodzina, rówieśnicy, znajomi, rodzina itd.);</p> <p>— doskonali umiejętność współpracy z innymi osobami;</p> <p>— rozumie sytuacje utrzymania bliskości lub dystansu w relacjach z innymi;</p> <p>— doskonali umiejętność pomagania sobie i innym;</p> <p>— uczy się wykonywania pracy charytatywnej/wolontariackiej; — uczy się prowadzenia życia towarzyskiego</p>	<p>— rozumie rolę ucznia jako osoby dorosłej w szkole przysposabiającej do pracy;</p> <p>— rozwija swoje zainteresowania;</p> <p>— uczy się odróżniania marzeń realnych od nierealnych;</p> <p>— dalej poznaje własny region, kulturę, tradycje regionalne, organizacje i instytucje działające na danym terenie;</p> <p>— rozumie ważne wydarzenia w rodzinie, miejscu zamieszkania, kraju, uczestniczy w tych wydarzeniach;</p> <p>— uczy się utożsamiania z własnym krajem;</p> <p>— uczy się określania planów na przyszłość;</p> <p>— doskonali umiejętności organizowania sobie czasu wolnego;</p> <p>— doskonali umiejętność poprawnego zachowania się w miejscach publicznych;</p> <p>— doskonali umiejętność dokonywania wyborów w różnych sytuacjach życiowych;</p> <p>— stosuje się do zasad <i>savoir-vivre</i>'u;</p>	<p>— poznaje obowiązki wobec prawa;</p> <p>— doskonali umiejętność radzenia sobie w sytuacjach groźnych i trudnych;</p> <p>— poznaje zasady bezpieczeństwa w kontaktach z innymi ludźmi, nawiązywanych za pomocą Internetu i innych nowych technologii;</p> <p>— uczy się orientacji w przestrzeni bliższego i dalszego środowiska;</p> <p>— rozwija i doskonali umiejętność korzystania z transportu publicznego;</p> <p>— uczy się samodzielności w mieszkaniu treningowym;</p>
---	---	--	---

		<p>— rozpoznaje i nazywa własne potrzeby i oczekiwania w odniesieniu do pracy; uczy się wskazywania swoich mocnych i słabych stron w sytuacji pracy;</p> <p>— uczy się określenia swoich preferencji (zainteresowań) i predyspozycji zawodowych, doskonali umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej;</p> <p>— poznaje znaczenie pracy w życiu człowieka;</p>	
--	--	---	--

8. Treści wychowawczo- profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy

Treści wychowawczo- profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w klasach IV–VIII

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu. Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.	Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywią. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmocnianie zdrowia fizycznego	Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. Kształtowanie umiejętności wyznaczenia sobie konkretnych celów. Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.	Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązywanie – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.

				fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.
ZADANIA					
OBSZARY	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Relacje</p> <p>kształtowanie postaw społecznych</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonania i poglądów.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat)</p>	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p>

	<p>i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p>	<p>sposobów w rozwiązywaniu problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów</p>	<p>i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p>		
<p>Kultura – wartości, normy i wzory zachowań</p>	<p>Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka</p> <p>Uważalanie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p>	<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności umiętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności</p> <p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p>	<p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.</p>	<p>Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p> <p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>

				Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.	
ZADANIA					
OBSZARY	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	KI VIII
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Uświadczanie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających	Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.	Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.	Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.	Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy

	<p>i zagrożen z nimi związanych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.</p>	<p>odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.</p>	<p>Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p>	<p>minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p>	<p>w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p>
--	--	---	--	--	---

Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w szkole branżowej I stopnia

OBSZARY	ZADANIA		
	Klasa I	Klasa II	Klasa III
Zdrowie – edukacja zdrowotna	Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres.	Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem.	Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym

	<p>Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).</p> <p>Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.</p> <p>Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.</p> <p>Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego.</p> <p>Intensywna dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.</p> <p>Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń podejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu na własne życie.</p> <p>Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi.</p> <p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i u osób w swoim otoczeniu.</p> <p>Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.</p> <p>Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych.</p> <p>Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami.</p>	<p>potencjałem a planowaną w przyszłości pracą.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju.</p> <p>Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego.</p> <p>Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem.</p> <p>Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia); zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków.</p> <p>Dażenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.</p>
--	--	--	--

OBSZARY	ZADANIA		
	Klasa I	Klasa II	Klasa III
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<p>Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia.</p> <p>Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.).</p> <p>Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.</p> <p>Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne.</p> <p>Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązaniem problemów (burza mózgów, dyskusja grupowa)</p>	<p>Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.</p> <p>Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu auto-prezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki.</p> <p>Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów z zastosowaniem negocjacji i mediacji.</p> <p>Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności.</p> <p>Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.</p>
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	<p>Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły.</p>	<p>Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.</p>	<p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie.</p>

<p>Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.</p> <p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.</p> <p>Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.</p> <p>Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania.</p> <p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalanie potrzeby bycia ambitnym.</p> <p>Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.</p>	<p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p> <p>Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.</p> <p>Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami.</p> <p>Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.</p>
--	--	---

<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<p>Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych).</p> <p>Dostrzeżenie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.</p> <p>Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów.</p> <p>Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.</p>	<p>Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych życiowych problemów.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno- - gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terrorizm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.).</p> <p>Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań.</p> <p>Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów internetu i mediów społecznościowych.</p>	<p>Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji.</p> <p>Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych.</p> <p>Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.</p>
---	---	---	--

Rok szkolny 2022/2023

9. Zakres corocznych działań zespołu ds. ewaluacji.

- a) Opracowanie planu ewaluacji, narzędzi i harmonogramu czynności.
- b) Zapoznanie rady pedagogicznej z narzędziami i terminami realizowanych działań ewaluacyjnych.
- c) przeprowadzenie ewaluacji, zebranie informacji.
- d) Opracowanie i interpretacja wyników ewaluacji w zespole.
- d) Przygotowanie raportu z ewaluacji (maj/czerwiec).
- e) Przedstawienie projektu raportu radzie pedagogicznej, omówienie wyników badań, sformułowanie wniosków i wskazanie rekomendacji, zaplanowanie działań w zakresie modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego.
- f) Przygotowanie projektu programu do przedstawienia radzie rodziców, zgodnie z kompetencjami ma czas do jego uchwalenia 30 dni od rozpoczęcia roku szkolnego.

10. Schemat planowania i przeprowadzenia ewaluacji.

1. Określenie celu ewaluacji.
2. Wskazanie realizatora i odbiorców działań ewaluacyjnych.
3. Określenie wskaźników ewaluacyjnych.
4. Określenie pytań do wskaźników.
5. Określenie źródeł informacji ewaluacyjnych.
6. Określenie procedury ewaluacyjnej.
7. Dobór narzędzi i metod ewaluacyjnych.
8. Gromadzenie danych ewaluacyjnych.
9. Analiza zgromadzonych danych.
10. Interpretacja uzyskanych wyników.
11. Konfrontacja zamierzonych celów z osiągnięciami.
12. Raport ewaluacyjny.
13. Modyfikacja programu.
14. Dokumentowanie ewaluacji.

11. Diagnoza specyficznych potrzeb środowiska szkolnego

a. Diagnoza – hipotezy badawcze

w fazie diagnozy potrzeb i zasobów środowiska szkoły poddane będą weryfikacji następujące hipotezy:

- Szkoła jest miejscem bezpiecznym i przyjaznym, w którym uczeń ma szansę doświadczyć akceptacji ze strony innych osób. Jest aktywny, odnosi sukcesy, uczy się także radzić sobie z niepowodzeniami w podejmowanych działaniach. Buduje w środowisku szkolnym pozytywny obraz własnej osoby z uwzględnieniem zarówno swoich mocnych stron jak i specyficznych ograniczeń.
- Rodzice ucznia otrzymują w szkole profesjonalne wsparcie w rozwiązywaniu problemów związanych z wychowaniem dzieci zarówno tych wynikających z dojrzewania jak i tych, które wiążą się z koniecznością sprawowania nad nimi stałej opieki na skutek niepełnosprawności.
- Pracownicy szkoły współpracują, wspierają się wzajemnie z poszanowaniem obowiązujących w szkole zasad.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na rok szkolny 2022/2023

1. Program realizowany jest w dwóch płaszczyznach poprzez:

I. Realizację treści na poszczególnych przedmiotach

II. Treści wychowawczo - profilaktyczne realizowane podczas godzin do dyspozycji wychowawcy

2. Diagnoza – wykorzystane metody:

- Bilans otwarcia – wnioski z realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego z roku szkolnego 2021/2022
- Wnioski płynące z nadzoru pedagogicznego
- Analiza dokumentacji szkolnej:
- Rozmowy/wywiady z uczniami, rodzicami i pracownikami szkoły.

W roku szkolnym 2022/2023 realizowane będą następujące wnioski płynące z ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego, ponadto skierowane do danego typu placówki kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2022/2023 oraz priorytety Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty.

Wnioski z ewaluacji i nadzoru:

1. Rozwijanie kompetencji emocjonalno – społecznych uczniów, budowanie przyjaznych relacji w zespołach klasowych.
2. Kontynuowanie istniejących i wprowadzanie nowych programów profilaktycznych, dostosowanych do możliwości uczniów.
3. Rozszerzenie akcji OFFline Challenge – odłącz się od sieci na 24 godziny na całą społeczność Zespołu Szkół nr 3.
4. Podejmowanie działań podnoszących poziom frekwencji we wszystkich typach szkół.

Priorytety Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty.

1. Kształtowanie tożsamości indywidualnej i społecznej dzieci i młodzieży poprzez wprowadzanie edukacji regionalnej podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

Kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2022/2023

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.

Integralną częścią programu wychowawczo – profilaktycznego są indywidualne plany wychowawczo – profilaktyczne poszczególnych klas wyrastające z potrzeb uczniów i dostosowane do ich możliwości psychofizycznych oraz kalendarz uroczystości szkolnych na dany rok szkolny **załącznik nr 1**

Został opracowany harmonogram działań w zakresie realizacji wniosków wynikających z ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego **załącznik 2**

Narzędzia ewaluacji:

- kwestionariusz analizy dokumentów w zakresie realizacji zadań z programu wychowawczo – profilaktycznego – **załącznik nr 3**
 - arkusz analizy dokumentów i obserwacji imprez/zadań wynikających z kalendarza szkolnego i programu wychowawczo – profilaktycznego – **załącznik nr 4**
- Prezentacja raportu z ewaluacji programu przewidziana corocznie na koniec danego roku szkolnego- czerwiec;
 - Projekt Programu Wychowawczo-Profilaktycznego przewidziany corocznie na wrzesień.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Zespołu Szkół nr 3 im. Marii Grzegorzewskiej we Włocławku został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z **Radą Pedagogiczną 15 września 2022 roku**

Uchwała nr 3/20222023 z dnia 15.09.2022 r.

Program wchodzi w życie 15.09.2022 r.

DYREKTOR
Ewa Foj...

Załącznik nr 1

Wzór tworzenia indywidualnych, klasowych planów oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych na dany rok szkolny.

Obszar	Planowana tematyka do realizacji na przedmiotach i godzinach wychowawczych	Formy realizacji
ZDROWIE - edukacja zdrowotna		
RELACJE- kształtowanie postaw społecznych		
KULTURA- wartości, normy i wzory zachowań		
BEZPIECZEŃSTWO- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)		

- Inne formy realizowane poza formami lekcyjnymi.

Załącznik nr 2

Harmonogram działań w zakresie realizacji wniosków wynikających z ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2022/2023

Cel	Formy realizacji/zadania	Proponowane sposoby realizacji
Rozwijanie kompetencji emocjonalno – społecznych uczniów, budowanie przyjaznych relacji w zespołach klasowych.	1.Realizacja w ramach godzin wychowawczych tematyki z zakresu Treningu Umiejętności Społecznych. 2. Zajęcia o charakterze integracyjnym, - gry i zabawy wdrażające do poznania siebie i kolegów w zespołach klasowych. 3. Włączanie rodziców w życie szkoły poprzez udział w różnorodnych formach działalności szkoły. 4.lindywidualne wsparcie psychologiczne dla uczniów w postaci porad, konsultacji, zajęć indywidualnych z psychologiem.	<ul style="list-style-type: none">• Zajęcia z elementami socjoterapii• Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne prowadzone przez n-li• Apele, Godziny do dyspozycji wychowawcy• Udział w różnorodnych akcjach organizowanych przez instytucje współpracujące i wspierające szkołę.
Realizacja programów profilaktycznych dostosowanych do możliwości uczniów .	1. Realizacja programów profilaktycznych zewnętrznych na poszczególnych etapach edukacyjnych z zakresu: * uzależnień * bezpiecznych zachowań - w tym m.in. : „Bieg po zdrowie”, „Dopalacze trzecia strona zjawiska”, „Ars czyli jak dbać o miłość”, „Hazard? Nie daj się wciągnąć!”, "Nie pal przy mnie proszę", "Radosny uśmiech, radosna przyszłość", "Zachowaj trzeźwy umysł", „Unplugged - zapobieganie uzależnieniom w szkole". 2.Zajęcia na godzinach wychowawczych oraz funkcjonowaniu społecznym prowadzone wg scenariuszy programu - „Spójrz inaczej”.	<ul style="list-style-type: none">• cykliczne spotkania z psychologami i pedagogami• zajęcia warsztatowe organizowane przez podmioty zewnętrzne• Apele Godziny do dyspozycji wychowawcy• Udział w różnorodnych akcjach w tym o charakterze wolontariatu
Rozszerzenie akcji OFFline Challenge – odłącz się od sieci na 24 godziny, na całą społeczność Zespołu Szkół nr 3.	1.Kampania promocyjna wśród uczniów poszczególnych etapów edukacyjnych oraz nauczycieli i pracowników szkoły. 2.Przeprowadzenie akcji OFFline Challenge.	<ul style="list-style-type: none">• Luty 2023 (miesiąc obchodów Dnia Bezpiecznego Internetu).

<p>Podejmowanie działań podnoszących poziom frekwencji we wszystkich typach szkół.</p>	<p>1. Konkurs na najaktywniejszą klasę</p> <p>- Opracowanie regulaminu konkursu z uwzględnieniem elementu frekwencji, przekazanie informacji o konkursie uczniom</p> <p>- podsumowanie konkursu, przekazanie nagród</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowany regulamin konkursu. • Indywidualne systemy motywujące wdrażane przez nauczycieli przedmiotowców.
<p>Kształtowanie tożsamości indywidualnej i społecznej dzieci i młodzieży poprzez wprowadzanie edukacji regionalnej podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.</p>	<p>1. Realizacja tematyki w ramach godzin wychowawczych oraz przedmiotów.</p> <p>2. Organizacja wycieczek tematycznych.</p>	<p>Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w procesie dydaktyczno-wychowawczym.</p>
<p>Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.</p>	<p>1. Realizacja tematyki w ramach godzin wychowawczych oraz przedmiotów.</p> <p>2. Organizacja wycieczek tematycznych.</p>	<p>Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w procesie dydaktyczno-wychowawczym.</p>

Załącznik nr 3

Kwestionariusz analizy dokumentów w zakresie realizacji zadań z programu wychowawczo-profilaktycznego.

Obszar Oddziaływań	Zakres zrealizowanej tematyki *jeśli w całości to zaznacz X		Formy zrealizowane dodatkowo, poza planem
	w całości	Częściowo- wymieniń jakie nie zostały zrealizowane i powód?	
ZDROWIE - edukacja zdrowotna			
RELACJE- kształtowanie postaw społecznych			
KULTURA- wartości, normy i wzory zachowań			
BEZPIECZEŃST WO-profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)			

Załącznik nr 4

Arkusze obserwacji imprez/zadań wynikających z kalendarza szkolnego i programu wychowawczego.

1. Liczba/uśrednienie/ uczestników biorących udział w imprezach?

.....

2. Liczba/uśrednienie/ niewłaściwych zachowań uczniów na:

-przerwach.....

-uroczystościach szkolnych.....

-zajęciach obowiązkowych.....

-zajęciach dodatkowych.....

3. Opinie na temat zachowań uczniów, zebrane od pracowników niepedagogicznych szkoły.